

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради

**Харківського національного
університету**

від «17» 06, протокол № 10

Введено в дію наказом ректора

від «03» 07. 2017

№ 1701-1/272

ПОЛОЖЕННЯ

**про кафедру соціально-економічної географії і регіонознавства
факультету геології, географії, рекреації і туризму
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна**

1. Загальні положення

1.1. Кафедра соціально-економічної географії і регіонознавства (далі – кафедра) є базовим структурним підрозділом факультету геології, географії, рекреації і туризму Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (далі – університет), що проводить освітню, методичну та наукову діяльність за галуззю знань «Природничі науки» на факультеті геології, географії, рекреації і туризму.

1.2. До складу кафедри входять професори, доценти, старші викладачі, викладачі, завідувачі лабораторій та науково-допоміжний персонал. До складу кафедри входить не менше п'яти науково-педагогічних працівників для яких кафедра є основним місцем роботи і не менше як три з них мають науковий ступінь або вчене (почесне) звання.

1.3. Кафедра створюється, реорганізується та ліквідується рішенням вченої ради університету, яке вводиться в дію наказом ректора.

1.4. Робота кафедри організується і здійснюється відповідно до:

чинного законодавства України, в тому числі, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання корупції», нормативних актів Міністерства освіти і науки України та інших нормативно-правових актів, що визначають державну політику в галузі освіти та науки України; правил і норм з охорони праці та безпеки життєдіяльності; Антикорупційної програми Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Статуту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна, Правил внутрішнього розпорядку Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, наказів та розпоряджень ректора, проректора, декана факультету, плану роботи кафедри.

2. Основні завдання і напрями діяльності кафедри

2.1. Головними завданнями кафедри є організація і здійснення на високому рівні освітньої, наукової, методичної роботи із здобувачами вищої освіти, проведення наукових досліджень за профілем кафедри, підготовка науково-педагогічних кадрів і підвищення їхньої наукової, педагогічної та професійної кваліфікації.

Кафедра проводить наукову, освітню та методичну діяльність за спеціальностями та науковими напрямками: «Географія», «Науки про Землю», «Економічна та соціальна географія», «Географія рекреації і туризму» і здійснює науково-дослідну діяльність за цими напрямками.

2.2. Кафедра:

- організовує та здійснює освітній процес, навчально-виховну, методичну, наукову діяльність в межах, визначених факультетом (університетом);

- забезпечує підготовку фахівців з вищою освітою за відповідними освітньо-професійними, освітньо-науковими, науковими програмами;
- розподіляє навчальну та інші види роботи між науково-педагогічними, науковими, педагогічними працівниками;
- здійснює наукові дослідження та проводить інноваційну діяльність, визначає коло виконавців кожної наукової теми;
- проводить роботу щодо підвищення кваліфікації науково-педагогічних та інших працівників;
- дає висновок із відповідними рекомендаціями при прийнятті на роботу науково-педагогічних працівників та при продовженні трудових відносин з ними;
- вносить вченій раді факультету подання про дострокове припинення повноважень завідувача кафедри;
- щорічно наприкінці навчального року заслуховує й обговорює виконання науково-педагогічними працівниками індивідуальних планів роботи на навчальний рік;
- щорічно оцінює виконання науково-педагогічними працівниками індивідуальних планів роботи;
- проводить пошук грантів на наукові дослідження, в тому числі закордонних, держбюджетних та госпдоговірних тем, готує запити на виконання науково-дослідних робіт;
- організовує науково-дослідну роботу здобувачів вищої освіти;
- організовує та проводить семінари, вебінари та online-лекції, науково-методичні наради, конференції з відомими українськими та закордонними спеціалістами в області географії, суспільної географії, економіки, регіонального соціально-економічного та демографічного розвитку;
- рецензує дисертаційні роботи та автореферати зі спеціальності 11.00.02 – економічна та соціальна географія;
- організовує та проводить науково-дослідні експедиції;

Кафедра забезпечує:

- викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін за освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів вищої освіти за напрямками «Географія», «Науки про Землю», освітньо-науковими програмами «Економічна та соціальна географія», «Географія рекреації і туризму»;
- розробку і впровадження у освітній процес новітніх технологій;
- розширення дистанційного навчання з використанням всіх можливостей сучасних освітніх технологій, зокрема проводити сертифікацію дистанційних дисциплін;
- удосконалення методів роботи з іноземними здобувачами вищої освіти;
- організацію та проведення роботи з академічної мобільності здобувачів вищої освіти, викладачів та співробітників;
- підготовку матеріалів до ліцензування та акредитації;
- підвищення кваліфікації викладачів та перепідготовку фахівців з повною вищою освітою;
- організацію зустрічей здобувачів вищої освіти з потенційними роботодавцями (творчі зустрічі, семінари, майстер-класи), ознайомлює їх з вимогами роботодавців до фахівця, оволодіння навичками роботи із сучасним обладнанням та програмним забезпеченням;
- залучення здобувачів вищої освіти до проведення позашкільних заходів (шкільні олімпіади з географії, турніри юних географів);
- проходження стажування здобувачів вищої освіти старших курсів під час науково-дослідних та виробничих практик в різноманітних установах, організаціях за напрямками роботи кафедри;
- проведення різноманітних тренінгів для формування професійних та психологічних компетенцій, що забезпечує підвищення конкурентоспроможності випускників;
- організацію, підготовку та проведення щорічних конференцій «Регіон: стратегії оптимального розвитку» та «Регіон: суспільно-

географічні аспекти», за результатами яких публікуються збірки матеріалів конференцій, а також організацію міжнародних семінарів за науково-освітньою тематикою кафедри;

- видання міжрегіонального збірника наукових праць «Часопис соціально-економічної географії», який має статус фахового видання України та входить до таких міжнародних наукометричних баз даних: Index Copernicus, Ulrich's Periodicals Directory, Google Scholar, InfoBase Index, Eurasian Scientific Journal Index, ResearchBib, Scientific Indexing Services;
- підтримку наукових зв'язків з кафедрами вузів відповідного профілю та іншими установами;
- підготовку та видання навчальних, навчально-методичних посібників, підручників, робочих зошитів, презентаційних розробок тощо;
- проведення та аналіз відкритих лекцій викладачів.

Кафедра проводить:

- просвітницьку роботу серед населення і профорієнтаційну роботу серед учнівської молоді;
- разом з Центром довузівської підготовки здійснює цільову підготовку обдарованої молоді з інших регіонів України для вступу в університет;
- кураторські години з метою виявлення психологічних особливостей, здібностей, проблем адаптації здобувачів вищої освіти першого року навчання, задоволеності здобувачів вищої освіти якістю освіти, тощо;
- засідання дискусійного клубу здобувачів вищої освіти та молодих науковців кафедри.

Основні організаційні, кадрові, навчальні, методичні та наукові питання діяльності кафедри розглядаються на засіданнях її науково-педагогічного складу.

2.3. Навчальне навантаження викладачів, його обсяг і характер

передбачаються в їх індивідуальних планах, затверджених кафедрою. При цьому береться до уваги кваліфікація викладача, досвід його роботи, відповідність ліцензійним умовам.

Викладання проводиться за всіма формами навчання та за всіма дисциплінами, які закріплені за кафедрою.

2.4. У освітньому процесі кафедри обов'язково використовуються інтерактивні методи навчання.

3. Структура та керівництво кафедри

3.1. Керівництво кафедрою здійснює завідувач кафедри, який не може перебувати на посаді більш як два строки.

3.2. Завідувач кафедри забезпечує організацію освітнього процесу, виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін, здійснює контроль за якістю викладання навчальних дисциплін, навчально-методичною та науковою діяльністю викладачів.

3.3. Завідувач кафедри обирається за конкурсом таємним голосуванням Вченою радою університету строком на п'ять років з урахуванням пропозицій трудового колективу факультету геології, географії, рекреації і туризму та кафедри.

Кандидатури на посаду завідувача кафедри та щорічні звіти завідувача кафедри обговорюються на зборах трудового колективу кафедри, в яких мають право брати участь всі науково-педагогічні, наукові та інші працівники кафедри. Збори обирають головуєчого та секретаря.

За результатами обговорення кандидатур на посаду завідувача кафедри збори трудового колективу кафедри таємним голосуванням більшістю голосів присутніх приймають висновки щодо професійних та особистісних якостей претендентів та відповідні пропозиції.

За результатами обговорення звіту завідувача кафедри збори трудового колективу кафедри дають оцінку його роботі протягом року.

3.4. Завідувач кафедри:

- 1) забезпечує організацію освітнього процесу, наукових досліджень, інноваційної діяльності;
- 2) визначає функціональні обов'язки працівників кафедри;
- 3) забезпечує підготовку програм навчальних дисциплін;
- 4) забезпечує виконання навчальних планів і програм навчальних дисциплін;
- 5) контролює виконання учасниками освітнього процесу вимог законодавства та інших нормативних актів, трудову дисципліну, всі види роботи працівників;
- 6) керує роботою зі складання індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників, визначає завдання науково-педагогічним працівникам з навчальної, наукової, методичної та організаційної роботи;
- 7) контролює виконання індивідуальних планів роботи науково-педагогічних працівників;
- 8) організовує звітування науково-педагогічних працівників;
- 9) організовує щорічне оцінювання науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників кафедри;
- 10) контролює підготовку аспірантів і докторантів кафедри;
- 11) подає керівництву факультету пропозиції щодо прийняття на роботу, звільнення та переведення працівників, залучає при необхідності сумісників у межах установленого фонду заробітної плати і чисельності працівників, подає пропозиції щодо штатного розпису, морального і матеріального заохочення працівників кафедри, а також щодо заходів дисциплінарного впливу;
- 12) забезпечує ведення на кафедрі документації з науково-методичного та організаційного забезпечення освітнього процесу;
- 13) забезпечує розвиток матеріально-технічної бази освітнього процесу і наукових досліджень;
- 14) відповідає за розробку та виконання програми

працевлаштування випускників кафедри;

15) забезпечує здійснення заходів із запобігання корупції;

16) відповідає за запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти;

17) забезпечує безпечні умови навчання та праці;

18) щорічно звітує на засіданні кафедри її членам, які дають оцінку його роботі;

19) щорічно до 1 жовтня письмово звітує ректору про результати своєї роботи на посаді завідувача кафедри за навчальний рік та виконання умов контракту, розміщує свій звіт на веб-сайті факультету.

3.5. Завідувач кафедри несе персональну відповідальність за результати роботи кафедри.

3.6. Завідувач кафедри вносить керівництву факультету геології, географії, рекреації і туризму пропозиції щодо прийняття на роботу працівників, їх звільнення та переведення, при необхідності залучає сумісників у межах установленого фонду заробітної плати і чисельності працівників, визначає функціональні обов'язки працівників кафедри.

3.7. Ректор може достроково розірвати контракт із завідувачем кафедри з підстав, визначених законодавством про працю, а також за поданням вченої ради факультету за порушення завідувачем кафедри умов контракту.

3.8. У разі необхідності забезпечення розвитку нового напрямку навчальної, методичної та наукової діяльності при кафедрі можуть створюватися секції. Рішення про створення секції ухвалюється на засіданні кафедри.

3.9. До складу кафедри входять лабораторії:

- навчально-дослідницька лабораторія регіональних суспільно-географічних досліджень;

- навчальна лабораторія соціально-економічних і інформаційних технологій.

3.10. Кафедра має веб – сайт – <http://soc-econom-region.univer.kharkov.ua>, на якому висвітлюються вся наукова, освітня, організаційна робота, своєчасно надається інформація для сайту факультету, сайту університету.

4. Охорона праці

4.1. Виконуються вимоги нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

4.2. Проводяться інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності із здобувачами вищої освіти та співробітниками кафедри.

5. Антикорупційна робота кафедри

5.1. У своїй роботі кафедра керується Антикорупційною програмою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, працівники кафедри зобов'язані вживати дії, спрямовані на запобігання корупції, у тому числі на виявлення та усунення причин корупції (профілактику корупції).

6. Фінансова діяльність кафедри

6.1. Фінансування діяльності кафедри здійснюється за рахунок:

- коштів загального фонду державного бюджету при наявності бюджетних асигнувань;
- коштів спеціального фонду університету від наданих платних послуг;
- інших джерел фінансування відповідно законодавству України та Статуту університету.

7. Ліквідація та реорганізація кафедри

7.1. Ліквідація та реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення) кафедри здійснюється згідно з законодавством України, Статуту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

7.2. Під час ліквідації та реорганізації кафедри вивільнюваним працівникам гарантується додержання їх прав та інтересів відповідно до трудового законодавства України.